

OBSAH	strana
ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	
1. Cíle disertační práce	12
2. Srovnání kurikula současných českých vzdělávacích programů s pedagogickými trendy ve 20. století	14
2.1 Esencialismus – jeho možnosti v nynějších vzdělávacích programech	15
2.2 Encyklopedismus	18
2.3 Konstruktivistické teorie v soudobém vzdělávání	19
2.4 Progresivismus – projektové vyučování v současné české škole	21
2.5 Personalistické teorie vzdělávání	25
2.6 Kritika jednotné školy od 50. let 20. století	26
2.6.1 <i>Polytechnicismus a polytechnické vzdělávání</i>	26
2.6.2 <i>Scientismus</i>	27
2.6.3 <i>Ideologicky indoktrinovaná pedagogika v letech vlády komunistické strany</i>	29
2.6.4 <i>Pozůstatky téhoto jevů v současné české škole – postoje učitelů k integrovanému vyučování</i>	32
2.7 Rekonstrukcionismus a jeho možnosti ve stávajících výchovně vzdělávacích programech	33
2.8 Které pedagogické trendy a soudobé vzdělávací teorie ovlivní budoucnost české školy?	36
3. Integrované vyučování	41
3.1 Vymezení pojmu – srovnání pojmu integrované vyučování a integrované vzdělávání	41
3.2 Možnosti integrovaného vyučování v současné české škole	41
4. Prvky integrovaného vyučování	43
4.1 Osobnost učitele jako činitele výchovně vzdělávacího procesu – postoje učitelů k integrovanému vyučování	43
4.1.1 <i>Syndrom učitelova vyhoření – teacher burnout efekt</i>	44
4.1.2 <i>Charakterové vlastnosti učitelů</i>	45
4.2 Psychologické podmínky jako prvky integrovaného vyučování	49
4.2.1 <i>Teorie rozmanitých inteligencí a učení se inteligenci</i>	49
4.2.2 <i>Emoční inteligence – základ pro pochopení poznávání v prožitku</i>	53
4.3 Kurikulární podmínky jako prvky integrovaného vyučování	55
4.3.1 <i>Prvouka jako integrovaný předmět v 1. a 2. ročníku primární školy</i>	55
4.3.2 <i>Prvouka ve 3. ročníku primární školy</i>	57
4.3.3 <i>Integrace prostřednictvím kurikula vlastivědy - vytváření základů k výuce společenských věd</i>	60
4.3.4 <i>Integrace prostřednictvím kurikula přírodovědy – vytváření základů k výuce přírodních věd</i>	63

4.3.5 Integrace v rámcovém vzdělávacím programu	67
4.4 Organizační podmínky jako prvky integrovaného vyučování	71
4.4.1 Celkové klima školy	71
4.4.2 Integrování témat	73
4.4.3 Projektné vyučování	75
4.4.4 Celoskolské projekty a integrované dny školy	77
4.4.5 Mateřský jazyk dítěte v sémantickém aspektu – integrující prvek elementární edukace	82
4.4.6 Kooperativní učení jako prvek integrovaného vyučování	86
5. Metody, které vyplývají z teoretické části práce pro její empirickou část	87
II. EMPIRICKÁ ČÁST	
6. Průzkumové šetření	88
6.1. Předvýzkum	88
6.1.1. Průzkumové problémy a hypotézy	88
6.1.2. Metody průzkumového šetření v předvýzkumu	89
6.1.3. Charakteristika vzorku předvýzkumu	90
6.1.4. Výsledky předvýzkumu a jejich interpretace	90
6.2. Vlastní výzkum	94
6.2.1. Výběr zkoumaného vzorku	94
6.2.2. Výzkumné problémy a hypotézy	95
6.2.3. Metody zkoumání postojů učitelů	96
6.2.4. Výzkumná data získaná faktorovou analýzou vlastního výzkumu	104
6.2.5. Výsledky výzkumu a jejich interpretace v závislosti na délce praxe jednotlivých učitelů	105
6.2.6. Výsledky výzkumu a jejich interpretace – postoje učitelů na školách v Ostravě, plně organizovaných školách Moravskoslezského regionu a na školách neúplných a málotřídních	121
6.2.7. Shrnutí interpretace výsledků výzkumu podle jednotlivých faktorů v obou částech	133
6.3. Aplikace průzkumu do práce učitelů v primární škole	136
7. Návrh celoročních témat pro integrované vyučování v české primární škole	139
7.1. Vyučování trivia v jednom celoročním tématu	140
7.2. Návrh integrovaných témat ve 3. ročníku české primární školy	141
7.2.1. Ukázka rámcového plánu pro vyučování týdenní tematické části ve 3. roč.	143
7.3. Návrh integrovaných témat ve 4. ročníku české primární školy	157
7.3.1. Ukázka rámcového plánu pro vyučování týdenní tematické části ve 4. roč.	159
7.4. Návrh integrovaných témat v 5. ročníku české primární školy	163
7.4.1. Ukázka rámcového plánu pro vyučování týdenní tematické části v 5. roč.	165
7.5. Interpretace navrhovaných celoročních témat od 3. do 5. ročníku primární školy	169

8. Návrh pojmové mapy pro práci učitele s rámcovým vzdělávacím programem a prvky integrovaného tematického vyučování	173
8.1. Integrované vyučování v rámcovém vzdělávacím programu – kurikulární podmínky integrovaného vyučování	173
8.2. Prvky integrovaného vyučování vzhledem k organizačním podmínkám	174
8.3. Prvky integrovaného vyučování vzhledem k psychologickým podmínkám učebních činností ve výuce	175
9. Jak připravit studenta učitelství pro integrované vyučování?	176
9.1. Příprava studentů učitelství v oborové didaktice prvouky a vlastivědy na Pdf MU v Brně	176
9.2. Didaktika prvouky v přípravě učitelů na integrované vyučování na katedře primární a alternativní pedagogiky Pdf OU v Ostravě	178
9.2.1. Tématické plány seminářů	179
9.2.2. Zaměření přípravy učitelů v didaktice prvouky v a. r. 2001/2002	181
9.2.3. Zaměření přípravy učitelů v didaktice prvouky v a. r. 2002/2003	183
9.3. Didaktika vlastivědy jako příprava pro pojetí integrovaného vyučování	185
9.3.1. Okruhy didaktických témat pro přednášky a semináře	186
9.3.2. Požadavky na faktografické znalosti z historie Českého státu	190
9.3.3. Projekty studentů na základě témat vyučování vlastivědy	194
9.4. Aplikace průzkumu do přípravy učitelů primárního vzdělávání	198
ZÁVĚR	200
Seznam použité literatury	203
Přílohy – materiály pro učitele	
I. Integrace prvopočátečního čtení s vyučováním prvouky	1
II. Pracovní listy, které jsou zaměřeny na integraci prvouky s ostatními předměty.	3
III. Integrace vyučování prvouky s literární výchovou	8
IV. Využití matematiky jako motivace pro integrované vyučování ve 3. ročníku	9
V. Materiály pro práci s textem ve 3. ročníku	10
VI. Pracovní listy pro samostatnou práci žáků ověřující pochopení prvoučného učiva ve 3. ročníku	12
VII. Pracovní list pro samostatnou práci žáků ověřující pochopení učiva ve 4. roč.	15
VIII. Texty pro integrované vyučování v 5. ročníku	16
IX. Materiály pro integrování matematiky a českého jazyka do vlastivědy v 5. roč.	21
Interpretace příloh	22